

DECIZIE

13 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
Judecători

Valeriu Doagă,
Galina Stratulat, Ala Cobăneanu,
Dumitru Mardari, Iuliana Oprea

Examinînd recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Davilar-Trans” împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Andrei Zgardan cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 prin care cererea de apel depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Davilar-Trans” a fost admisă, hotărîrea Judecătoriai Buiucani, mun. Chișinău din 06 iulie 2015 a fost casată și emisă o nouă hotărîre de admitere a acțiunii înaintate,

CONSTATĂ :

La 15 octombrie 2012, SRL „Davilar-Trans” a depus cerere de chemare în judecată împotriva CIA „Asito” SA, intervenient accesoriu Andrei Zgardan cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 04 martie 2011, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model Ford Tanzit, cu nr. de înmatriculare CU AS 577, condus de Andrei Zgardan și automobilului de model Dacia Logan, cu nr. de înmatriculare COK 528, condus de Sergiu Ichim, ce aparține SRL „Davilar-Trans”.

Menționează că conform procesului-verbal cu privire la contravenție, vinovat în comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Andrei Zgardan,

conducătorul auto al automobilului de model Ford Tanzit, cu nr. de înmatriculare CU AS 577.

Susține că accidentul rutier a fost înregistrat la CIA „Asito” SA la 10 mai 2011 cu nr. H1051R1 RCA, deoarece conducătorul auto al automobilului de model Ford Tanzit, cu nr. de înmatriculare CU AS 577 vinovat în comiterea accidentului rutier a fost asigurat la CIA „Asito” SA și, respectiv, ultimei îi revine sarcina de a achita despăgubirile de asigurare.

Afirmă că conform legislației în vigoare, la 19 aprilie 2011, pârtei CIA „Asito” i-a fost pus la dispoziție automobilul de model Dacia Logan, cu nr. de înmatriculare COK 528 pentru determinarea cuantumului prejudiciului cauzat, fapt confirmat prin telegrama din 12 aprilie 2011, care a fost înmînată acesteia la 13 aprilie 2011, ora 10.15.

Invocă că în legătură cu faptul că reprezentanții CIA „Asito” SA nu au binevoit să se prezinte pentru evaluarea pagubelor, aceasta a fost efectuată în lipsa lor.

Mai invocă că conform raportului de examinare a mijlocului de transport nr.26/0411A din 19 aprilie 2011, întocmit de către SRL „Salikhov-Consulting”, costul lucrărilor de restabilire a automobilului de model Dacia Logan, cu nr. de înmatriculare COK 528 constituie 51721,76 lei.

Menționează că la 02 iunie 2011, în adresa pârtei CIA „Asito” SA a fost expediată o reclamație, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare, însă pînă în prezent, pârta nu a achitat această despăgubire.

Solicită încasarea de la pîrta a sumei de 51721,76 lei, cu titlu de despăgubire de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 06 iulie 2015 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond s-a bazat pe cercetarea completă, a tuturor probelor prezente și a constatat că, cerințele invocate în acțiune nu se încadrează în prevederile legii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015, apelul depus de către SRL „Davilar-Trans” a fost admis, hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 iulie 2015 a fost casată și emisă o nouă hotărîre de admitere a acțiunii înaintate. S-a dispus încasarea de la Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni în beneficiul Societății cu răspundere limitată „Davilar-Trans” despăgubirea de asigurare în sumă de 51721,76 (cincizeci și unu mii șapte sute douăzeci și unu lei șaptezeci și șase bani) lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2715, 67 lei (două mii șapte sute cincisprezece lei și șaiszeci și șapte bani).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că motivele invocate de apelantă și-au găsit reflectare de fapt în probele acumulate la materialele dosarului iar argumentele formulate în cererea de apel sunt întemeiate.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 25 ianuarie 2016

Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului, aceasta a indicat că, decizia instanței de apel a fost adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și cu încălcarea normelor de drept procedural.

Totodată, mai invocă recurenta Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni că, instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a litigiului.

Instanța de recurs constată că, decizia instanței de apel din data de 05 noiembrie 2015 a fost contestată cu recurs la data de 25 ianuarie 2016. Având în vedere că la materialele cauzei nu sunt anexate materiale confirmative ce ar certifica data recepționării deciziei motivate a instanței de apel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin prisma art. 425 CPC, consideră recursul depus în termen.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se va decide în lipsa acesteia.

La data de 11 februarie 2016, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a expediat în adresa SRL „Davilar-Trans” și Zgardan Andrei copia recursului depus de către Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni cu informarea concomitentă a acestora despre necesitatea depunerii referinței.

Până la data examinării chestiunii admisibilității cererii de recurs, intimații nu au depus referința în vederea expunerii opiniei vis-a-vis de argumentele înaintate în cererea de recurs.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În susținerea poziției sus-enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.f) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție studiind materialele cauzei în coraport cu cererea de recurs, a constatat cu certitudine că la 04 martie 2011, s-a produs accidentul rutier între automobilul de model Ford Tranzit, cu n/î CU AS 577, produs de către Andrei Zgardan și automobilul de model Dacia Logan, cu nr./î C OK 528, condus de Sergiu Ichim, ce aparține SRL ”Davilar Trans”, în rezultatul căruia automobilul de model Dacia Logan a fost deteriorat.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție din 29 aprilie 2011, vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut Andrei Zgardan, iar conform deciziei agentului constator, acestuia ia fost aplicată o amendă în mărime de 40 u. c., ceea ce constituie 800 lei și 5 puncte de penalizare.

De asemenea, s-a constatat că conform poliției de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) nr. 0154271 din 20 aprilie 2010, automobilul de model Ford Tranzit, n/î CU AS 577, condus de către Andrei Zgardan, a fost asigurat la CIA „Asito” SA.

Din actul de examinare a mijlocului de transport nr. 26/041 IA din 19 aprilie 2011, întocmit de către SRL „Salikhov-Consulting” rezultă că costul lucrărilor de restabilire a automobilului de model Dacia Logan, cu n/î C OK 528 constituie 51721,76 lei.

La 02 iunie 2011, apelanta SRL „Davilar-Trans” s-a adresat la CIA „Asito” SA cu reclamația nr. 70, prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în sumă de 51721,76 lei.

Prin răspunsul nr. 04-1/6-1800 din 15 iunie 2011 CIA „Asito” SA a informat-o că este în imposibilitate de a achita despăgubirea de asigurare, deoarece automobilul avariat a fost prezentat la 06 iunie 2011, iar conform art. 20 alin. (7) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, dacă persoana păgubită sau reprezentantul ei legal nu a respectat obligația prevăzută la alin. (6) și a făcut astfel imposibilă întocmirea dosarului de daune și/sau constatarea de către asigurator a întinderii pagubelor, acesta din urmă este exonerat de obligația de a plăti despăgubirea de asigurare.

Înaintînd prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Davilar-Trans” a solicitat încasarea de la CIA „Asito” SA a despăgubirii de asigurare în sumă de 51721,76 lei și a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea pricinii în fond, prin hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău 06 iulie 2015, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015, apelul depus de către SRL „Davilar-Trans” a fost admis, hotărîrea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 06 iulie 2015 a fost casată și emisă o nouă hotărîre de admitere a acțiunii înaintate. S-a dispus încasarea de la Compania internațională de asigurări „Asito” societate pe acțiuni în beneficiul Societății cu răspundere limitată „Davilar-Trans” despăgubirea de asigurare în sumă de 51721,76

(cincizeci și unu mii șapte sute douăzeci și unu lei șaptezeci și șase bani) lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2715, 67 lei (două mii șapte sute cincisprezece lei și șaiszeci și șapte bani).

Studiind materialele cauzei în coraport cu cererea de recurs, completul Colegiului civil, comercial și de cotencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, acțiunea înaintată de SRL „Davilar Trans” împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO”, persoana interesată Zgardan Andrei privind încasarea prejudiciului material și cheltuielilor de judecată suportate urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art.130 alin.(1) și (2) CPC, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

În conformitate cu art.239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și emeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Potrivit prevederilor art. 118 Cod procedură civilă părțile au obligația să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și al obiecțiilor sale.

În conformitate cu art. 1398 Cod Civil al RM(1) Cel care acționează față de altul în iudicium, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite au fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege. (3) O altă persoană decât autorul prejudiciului este obligată să repare prejudiciul numai în cazurile expres prevăzute de lege. (4) Prejudiciul nu se repară dacă a fost cauzat la rugămintea sau cu consimțământul persoanei vătămate și dacă fapta autorului nu vine în contradicție cu normele de etică și morală.

Potrivit art. 1410 Cod Civil al RM, persoanele a căror activitate este legată de un izvor de pericol sporit pentru lumea înconjurătoare (exploatarea vehiculelor, a instalațiilor, mecanismelor, folosirea energiei electrice, a substanțelor explozibile, efectuarea lucrărilor de construcții etc.) au obligația să repare prejudiciul cauzat de izvorul de pericol sporit dacă nu demonstrează că prejudiciul se datorează unei forțe majore (cu excepția cazurilor în care dauna a survenit ca urmare a exploatării navelor aeriene) sau din intenția persoanei vătămate. (2) Obligația de reparare a prejudiciului revine persoanei care posedă izvorul de pericol sporit în baza dreptului de proprietate ori în alt temei legal sau persoanei care și-a asumat paza izvorului de pericol sporit. (3) Posesorul izvorului de pericol sporit nu răspunde pentru prejudiciul cauzat dacă demonstrează că izvorul de pericol sporit a ieșit din posesiunea lui ca urmare a

acțiunilor ilicite ale unor terți. În acest caz, răspunderea revine persoanei care a dobândit în mod ilicit izvorul de pericol sporit. În măsura în care posesorul izvorului de pericol sporit este vinovat de faptul că izvorul a ieșit din posesiunea lui, el va răspunde pentru prejudiciu în mod solidar cu persoana care l-a dobândit în posesiune în mod ilicit.(4) Posesorii izvoarelor de pericol sporit răspund solidar pentru prejudiciul cauzat unui terț prin interacțiunea acestor izvoare (coliziunea mijloacelor de transport etc.). (5) Prejudiciul cauzat posesorilor izvoarelor de pericol sporit ca rezultat al interacțiunii acestora se repară potrivit dispozițiilor art. 1398.

Prin urmare, Completul Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că raportul nr. 26/041 IA din 19.04.20211, privind costurile necesare pentru repararea automobilului Dacia Logan cu nr. de înmatriculare COK 528, a fost întocmit de reclamant, iar potrivit acestuia cuantumul despăgubirilor de asigurare a fost stabilit în sumă de 51721 lei.

Astfel, instanța de recurs reține că la stabilirea cuantumului despăgubirilor, reclamantul nu a coordonat suma solicitată spre încasarea cu pîrîtul, or la caz, pîrîtul/recurent nu a fost informat de către Zgardan Andrei despre producerea accidentului rutier, iar înștiințarea despre faptul produs a parvenit abia la 06.05.2011, fapt înregistrat în registrul electronic sub nr. 111051 Rl.

Avînd în vedere cele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că la cazul din speță, Compania „ASITO” s-a aflat în imposibilitate să efectueze constatarea și evaluarea prejudiciului în termenul prevăzut de lege, iar pentru a cesiona răspunderea, asiguratul este cel cointeresat în primul rînd să informeze asiguratorul, or, potrivit art. 18, al. 1), lit. a), al legii nr. 414-XVI cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere pentru pagube de autovehicule din 22.12.2006, la producerea accidentului de autovehicul, asiguratul sau utilizatorul de autovehicul este obligat: să întreprindă toate acțiunile posibile pentru diminuarea pagubelor produse. Mai mult, tot potrivit aceleiași legi, asiguratul sau utilizatorul de autovehicul e obligat în 48 de ore din momentul producerii accidentului, să înștiințeze asiguratorul care a emis polița de asigurare RCA sau certificatul de asigurare “Carte Verde”; participanții la accident care dețin polițe de asigurare RCA și/sau certificate de asigurare “Carte Verde”, indiferent de rezultatele constatării vinovatului, anunță asiguratorii respectivi și sînt obligați să nu întreprindă de sine stătător măsuri de reparare a pagubelor.

Prin prisma celor menționate instanța de recurs reține că la speța data atît persoana păgubită cît și persoana asigurată nu au înștiințat pîrîtul în termenul prevăzut de Lege despre faptul producerii accidentului, cu depunerea cererii privind constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare.

Potrivit art. 20 alin. 3 al Legii nr.414 -XV din 22.12.2006 persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asiguratorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent de faptul că asiguratul a executat sau nu obligația de înștiințare prevăzută la art.18 alin.(1) lit.c).

Cu trimitere la telegrama invocată de către reclamantul, aceasta a fost expediată în adresa Companiei pentru a se prezenta abia la 19 aprilie 2011, orele 10.00, cu mențiunea privind examinarea automobilului de model Dacia Logan cu nr. de înmatriculare COK 528 (f.d. 13) iar în conținutul acesteia figura automobilul de model Dacia Logan cu nr. de înmatriculare COK 528, ceea ce de către compania „Asito” nu era asigurat.

Totodată, Completul colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ia act și de procesul contravențional care certifică repetat că persoana păgubită a cunoscut sau trebuia să cunoască despre polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă seria AA nr. 0154271 din 20.04.2010 eliberată de SA „Asito”, astfel, la acel moment nu exista nici un impediment pentru păgubit de a se adresa direct asiguratorului de răspundere civilă auto pentru deschiderea dosarului de daune și constatare a prejudiciului.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrative al Curții Supreme de Justiție apreciază drept eronată și care nu poate fi reținută ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel, dat fiind faptul că aceasta a fost examinată unilateral și neobectiv.

În conformitate cu art. 130, al. (1) CPC RM, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrative al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind justă soluția instanței de fond care a concluzionat depre netemeinicia cerințelor invocate de SRL „Davilar-Trans”, prin respingerea lor, din care considerente recursul declarat de către CIA „Asito” SA urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Astfel, din considerentele menționate, și avînd în vedere că instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material și a apreciat arbitrar probele, iar hotărârea primei instanțe este legală, întemeiată și adoptată cu respectarea normelor de drept material și procedural, cu verificarea și aprecierea probelor în conformitate cu art.130 Cod de procedură civilă, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de CIA „Asito” SA, a casa decizia Curții de Apel Chișinău din data de 05 noiembrie 2015 și a menține în vigoare hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 iulie 2015.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Compania Internațională de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din data de 05 noiembrie 2015, și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 06 iulie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu Răspundere Limitată „Davilar-Trans” împotriva Companiei Internaționale de Asigurări „Asito” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Andrei Zgardan cu privire la încasarea despăgubirilor de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței

Valeriu Doagă

Judecători

Galina Stratulat

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Iuliana Oprea